

אזור	יהודה	והשומרון
לשכת	היועץ	המשפטי
ת"ד 5,	בית אל	90631
טל':	02-9977071/711	
פקס:	02-9977326	
363/00	-	768494
כ"ט	בסיוון	התשע"ד
27	ביוני	2014

לכבוד
 עו"ד סיגיי בן-ארי
 המוקד להגנת הפרט
 (בפקס: 02-6276317)

הנדון: השגה על כוונה להחרים ולהרוס - בית המפגע - עואד, ת.ז.

- שלכם: 23.06.2014 מיום, 82477
 25.06.2014 מיום, 83308
שלנו: 23.06.2014 מיום, 768365 - 363/00
1. הרינו לאשר קבלת מכתבך שבסמך מתאריך 25.06.2014, שהוגש בשם משפחת המפגע באמצעות אחיו של המפגע, עואד, ת.ז., ובו השגה כנגד הכוונה להרוס מבנה ששימש למגורי המפגע שבנדון (להלן: "המפגע").
 2. לאחר שההשגה הובאה בפני מפקד כוחות צה"ל באיו"ש, הנני להביא לידיעתך את החלטתו בנדון.
 3. נקדים ונאמר, המפקד הצבאי החליט, לאחר שבחן את טענותיך המפורטות במכתבך שבסמך, אשר הובאו בפניו, **לקבל את השגתך בחלקה ולצמצם את מידת הפגיעה במבנה המגורים בו התגורר המפגע, כך שיוחרם ויהרס אך ורק החלק במבנה ששימש למגורי המפגע ומשפחתו הגרעינית בכפוף לכך שישתכנע שפעולת ההריסה לא תגרום נזק לחלקו השני של המבנה, שבו מתגוררת משפחת אח המפגע.**
 4. להלן נעמוד על עמדת המפקד הצבאי, ביחס לטענות שפורטו במכתבך.

הרקע ויסודות קבלת החלטה

5. הכוונה להחרים ולהרוס את המבנה בו התגורר המפגע, התגבשה במסגרת מדיניות הלחימה בטרור, וכפי שפרטת אף בסעיף 9 למכתבך, מתוקף סמכויותיו של מפקד כוחות צה"ל באיו"ש, לרבות תקנה 119 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 (להלן: "התקנות").
6. מחומר הראיות שבידי המפקד הצבאי עולה מפורשות, כי המפגע נעצר בשנת 2000 והורשע בעבירות שונות, לרבות ברציחתם של שלושה פלסטינים שנחשדו על ידו בשיתוף פעולה, באמצעות נשק ששדד משומר. בגין עבירות אלו הוטל על המפגע עונש מאסר ממושך, והוא היה צפוי להשתחרר ממאסרו, בשנת 2026. עם זאת, במסגרת העסקה לשחרור החייל החטוף גלעד שליט, שוחרר המפגע ביום 18.11.2011, תחת התחייבות להימנע מכל פעילות טרור עתידית.

7. ואולם, בתוך זמן קצר, חזר המפגע לפעילות טרור חמורה, הכוללת קריאה מתוקף תפקידו כאימאם, לביצוע פיגועי התאבדות כנגד מטרות ישראליות, **ששיאה בפיגוע ירי מתוכנן ומחושב מראש, שביצע בתאריך 14.04.2014, כנגד אזרחים ישראלים שנסעו ב-7 מכוניות בציר 35.**

כתוצאה מהירי (שבו ירה המפגע לא פחות מ-45 כדורים), נהרג נצ"מ ברוך מזרחי ז"ל ונפצעו אשתו וילד שנסע ברכב אחר.

8. יתר על כן, כעולה מכתב האישום החמור שהוגש כנגד המפגע ביום 22 ביוני 2014, והמצ"ב, עולה כי בנו (שאף כנגדו הוגש כתב אישום בשורה של עבירות חמורות ובראשן סיוע למפגע בביצוע הפיגוע הנ"ל) סייע למפגע בתכנון וההכנות שבוצעו במהלך חודשים עובר לפיגוע.

9. עובדת ביצוע מעשים חמורים אלו על ידי המפגע, נתמכת בראיות מבוססות היטב, אשר לאורן הוגשו כתבי האישום נגד המפגע ובנו, לבית המשפט הצבאי ביהודה (תיקי ביהמ"ש: 4936/14 ; 4935/14), המייחסים למפגע את המעשים המפורטים לעיל.

10. למעלה מן הצורך יצוין, כי מעדותו של בנו של המפגע, עולה כי אף לאשתו של המפגע הייתה מודעות לעובדת החזקת המפגע בנשק ושימוש בו, אך ימים ספורים עובר לביצוע הפיגוע ואף לאחריו.

11. בנסיבות החמורות הנ"ל, נקיטת צעדים מכוח תקנה 119 לתקנות, כמפורט להלן, תואמת את מטרת התקנה להרתיע מפגעים נוספים מפני ביצוע פיגועים מעין אלו, ואת ההלכה הפסוקה בנושא.

יפים לעניין זה דבריו של כבוד השופט א' ברק (כתוארו אז) בבג"ץ 798/89 **שוקרי נ' שר הביטחון**, תקדין (1)90, 75 כדלקמן:

"הסמכות הנתונה למפקד הצבאי על פי תקנה 119 אינה סמכות לענישה קיבוצית. הפעלתה לא נועדה להעניש את בני משפחת העותר. הסמכות היא מינהלית, והפעלתה נועדה להרתיע ובכך לקיים את הסדר הציבורי... מודעים אנו לכך, כי הריסת המבנה פוגעת בקורת הגג של העותר ואמו. אמת, זו אינה מטרת ההריסה, אך זוהי תוצאתה. **תוצאה קשה זו באה להרתיע מבצעים פוטנציאליים של פיגועים, החייבים להבין כי בפעולותיהם הם פוגעים, במו ידיהם, לא רק בשלום הציבור ובטחונו ולא רק בחייהם של חפים מפשע, אלא גם בשלומם של הקרובים להם עצמם.**" (ההדגשות שלי ע.נ.).

12. נוכח כל האמור לעיל, ברי כי הריסת בית המפגע שבנדון, מתיישבת עם הוראות תקנה 119 לתקנות ועם הרציונאל שביסודה.

התייחסות לטענות שבהשגה

13. באשר ליתר הטענות המפורטות בהשגה, לאחר בחינתן היסודית, סבר מפקד כוחות צה"ל באזור, כי אין בהן כדי לשנות מכוונתו להרוס את דירת המגורים בה התגורר המפגע עם משפחתו הגרעינית.

מידתיות ההחלטה

14. בהשגה נטען כי אין קשר רציונאלי בין ההריסה וההרתעה הנדרשת לנבוע הימנה.

15. בהקשר זה עמדת גורמי הביטחון, הנתמכת במידע מקיף, אשר בחלקו הינו חסוי, היא כי בהריסת המבנה יש כדי לבסס הרתעה אפקטיבית כלפי מפגעים פוטנציאליים באזור. לעמדת גורמי הביטחון המוסמכים, נוכח החרפת המצב הביטחוני בעת האחרונה ששיאה בחטיפת 3 הנערים בימים האחרונים, כמו גם ההערכה העדכנית בנוגע לאפקטיביות ההרתעה במקרים האמורים, מבססים המסד הנדרש למימוש הסמכות הנטועה בתקנה 119 לתקנות במקרה דנן.

16. באשר למבחני המידתיות הנוספים, הרי שהריסת המבנה נבחנה על רקע חומרת מעשי המפגע, היקף התופעה והצורך להרתיע מפניה כאמור לעיל. בנוסף, נבחנה השפעת ההריסה על המתגוררים במבנה, תוך צמצום למינימום את הפגיעה והימנעות מהריסת חלקו של המבנה שבו מתגוררת משפחת אח המפגע.

כמו-כן, ביחס למשפחתו הגרעינית של המפגע, הרי שבנו שהתגורר עד מעצרו במבנה, הואשם כאמור בסיוע לביצוע הפיגוע ולעבירות רבות נוספות וכן קיימות ראיות מהם עולה לכאורה כי אף אשת המפגע ידעה על החזקה ושימוש בנשק, ימים ספורים עובר לפיגוע.

17. כאמור, לנוכח המידע שנמסר בהשגה, באשר לכך שאחיו של המפגע מתגורר עם משפחתו בחלק מן המבנה, החליט מפקד כוחות צה"ל באזור, לאחר שנציגיו ביקרו במקום, לקבל את ההשגה באופן חלקי, במובן זה שהכוונה להרוס את בית המחבל תצמצם רק לחלק המבנה שבו התגוררו המפגע ובני משפחתו הגרעינית, ותוך הימנעות מכל פגיעה בחלק המבנה בו מתגוררים האח ובני משפחתו. מובן, כי גם תהיה הקפדה על כך, שלא תגרם פגיעה במבנים הסמוכים לבית המפגע מביצוע ההריסה.

18. לסיכום נקודה זו, בכפוף לקבלת ההשגה באופן חלקי כאמור, אין בידי מפקד כוחות צה"ל באזור לקבל את הטענה לפיה הריסת ביתו של המפגע איננה מידתית.

הרשעה כתנאי למימוש הסמכות

19. אשר לטענתך, כי יש להמתין עד לסיום ההליכים הפליליים בעניינו של המפגע בטרם נקיטת צעדים מכוח תקנה 119, אין בידינו לקבל את הטענות המפורטות במכתבך. זאת, נוכח העמדה המפורשת שנקבעה בפסיקה ולפיה הפעלת הסמכות לפי תקנה 119 לתקנות, אינה מותנית בהרשעתו של מפגע בביצוע עבירה (ר' למשל בבג"ץ 10467/03 עדנאן שרבאתי נ' אלוף פיקוד העורף, פ"ד נח(1), 810).

הבעלות במבנה

20. המפקד הצבאי נתן דעתו לטענה לפיה המבנה מצוי בבעלות אחיו של המפגע, והמפגע ומשפחתו מתגוררים בו בשכירות. בהקשר זה יצויין, כי מעמדו הקנייני של המפגע כבעלים או כשוכר, אין בו כדי להוסיף או לגרוע מסמכותו של המפקד הצבאי, משפרשנותה המקובלת של הסמכות הקבועה בתקנה 119 לתקנות, קובעת, כי די בכך, כי קיימת "זיקת מגורים" למבנה, המתבטאת בכך, שהמפגע היה דייר במבנה, כדי לשכלל סמכות להריסתו של המבנה.

לעניין זה ר' בפסקה 6 לפסק דינו של כבוד השופט א' מצא, בבג"ץ 6026/94 עבד אל רחים נזאל נ' מפקד כוחות צה"ל, פ"ד מח(5), 338 :

"לצורך קיום סמכותו של המשיב, במסגרת תקנה 119(1), מוטל עלינו להיווכח, שהמחבל היה "תושב" או "דייר" (INHABITANT) בבית המהווה נושא לצו ההחרמה וההריסה. הכלל הוא, כי בשאלה אם היעדרותו של אדם מבית-מגוריו הקבוע מנתקת את זיקת המגורים שיש לו לביתו, יש להכריע על-פי טבעה של ההיעדרות ונסיבותיו העובדתיות של המקרה הנתון (ראה בפרשת חמרי, בג"צ 361/82 הנ"ל, בעמ' 442ה-ו). אם ההיעדרות היא בעלת אופי ארעי תוסיף להתקיים זיקת המגורים לבית המגורים הקבוע, ואפילו בזמן האירוע הרלוואנטי היה לנדון מקום מגורים חלופי." (ההדגשות שלי, ע.נ.).

וכן ר' בבג"ץ 2630/90 פיצל מחמוד נ' מפקד כוחות צה"ל, תק-על 191(1), 210 :

"מתברר שלפי טענות העותר מס' 7 שייך הבית בו הוא מתגורר לדודו של העציר המתגורר בירדן ויפוי הכח לטפל בענייני הבית ניתן לאמו; מכאן שבבית "משפחתי" עסקינו ולא בבעל בית זר שלענייני קיימת זיקה מספקת לבית של כל המעוניינים בדבר אשר היא יכולה לשמש תשתית למתן צו הריסה" (ההדגשות שלי, ע.נ.).

וכן ר' בבג"ץ 2418/97 אחמד נאג'י אבו פארה נ' אלוף עוזי דיין, פ"ד נא(1), 226 :

"גם העובדה שיש בצו כדי לפגוע בזכות הקניין של העותר, שהוא עצמו לא היה מעורב בפגועים, לא סגי, שהרי מדובר בבית "משפחתי"."

וכן ר' בבג"ץ 2722/92 מוחמד אלעמרין נ' מפקד כוחות צה"ל, פ"ד מו(3), 693 :

"עולה מכאן ברורות שסמכות המפקד משתרעת גם על אותם חלקים של דירה או בית, המצויים בבעלות או בשימוש של חברי משפחתו של החשוד או של אחרים, אשר לא הוכח לגביהם שלקחו חלק בפעילות הפלילית של החשוד, או עודדו אותה או אף היו מודעים לה."

ור' גם בבג"ץ 893/04 טייב פרג' נ' מפקד כוחות צה"ל, תק-על 2004(1), 2123, עמ' 2126; בג"ץ 798/89 מחמוד שוקרי נ' שר הבטחון, תק-על 190(1), 75, עמ' 76, שבו אישר כבוד השופט א' ברק, את הריסתו של מבנה שבו התגוררו אימו ואחיו של המפגע שביצע שורת מעשי רצח בשנת 1989.

21. במקרה הנדון, המפגע יחד עם אשתו וילדיו, התגוררו בחלק המבנה המיועד להחרמה ולהריסה מזה מספר שנים עד למעצרו. משכך, אף אם נקבל את טענתך כי המפגע שכר את החלק במבנה מאחיו, אין בכך כדי לנתק את זיקתו למבנה.

טענות נוספות

22. יתר הטענות שנטענו בהשגה, נטענו בכלליות, ונבחנו לא אחת בעבר על ידי בית המשפט העליון, ונדחו. לפיכך, לא מצאנו צורך להתייחס אליהן בהרחבה.

סיכומו של דבר

23. נוכח כל האמור לעיל, ולאחר שבחן את השגותייך, החליט מפקד כוחות צה"ל באיו"ש, לקבל את ההשגה באופן חלקי, ולקבוע כי יוחרם וייהרס רק החלק במבנה שבו התגורר המפגע שבנדון ומשפחתו הגרעינית, כמפורט בשרטוט המצורף לצו ההחרמה וההריסה. בכפוף לכך שישתכנע שפעולת ההריסה לא תגרום נזק לחלקו השני של המבנה, שבו מתגוררת משפחת אח המפגע.

24. מצ"ב צו החרמה והריסה.

25. ניתנת לך בזאת ארכה עד ליום שני ה-30.06.2014 בשעה 12:00, טרם ביצוע צו ההחרמה וההריסה כאמור.

בכבוד רב ובברכה,

רס"ן	תפ	עדי נוי,
לתשתית	בטחון	רת"ח
ופלילי	יועמ"ש	מדור
איו"ש		לשכת

בשם מפקד כוחות צה"ל באזור

לוט: צו הריסה.

צבא הגנה לישראל

צו החרמה והריסה

בתוקף סמכויותיי כמפקד כוחות צה"ל באזור, ובהתאם לתקנה 119 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945, וכן מתוקף הסמכויות המוקנות לי לפי כל דין ותחיקת הביטחון, והואיל וצרכים צבאיים דחופים מחייבים זאת, הנני מצווה בזאת על החרמת חקרקע עליה ניו"ב חלק המבנה המתואר להלן, וכן על הריסת וזלקים מחקומה הראשונה והשניה של המבנה (הזמור):

חציו המערבי של מבנה בן שתי קומות בכפר אדנא, בו התגורר עד למעצרו המפגע

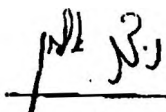
עואד, ת.ז., כמסומן בתצלום האוויר המצורף לצו זה.

צו זה ניתן הואיל ותושב הבית **עואד**, ביצע בתאריך 14.04.2014 ויגוע ירי כנגד אזרחים ישראלים שנסעו בכביש 35, שכתוצאה ממנו נהרג נצי"מ ברוך מזרחי ז"ל, ונפצעו אזרחים נוספים וזאת מתוך מטרה להרתיע מפני ביצוע פיגועים נוספים.

חל איסור לבנות כל מבנה על החלקה נשוא צו זה.

התשע"ד כ"ג קמ"א

2014 27 קמ"א

ניצן אלון
מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ועזמרון